

N:o 44.

Af friherre **F. C. K. Barnekow**, om skrifvelse till Konungen
angående pension till föreståndare för folkhögskola.

Vid sistlidne riksdag väckte jag motion om att Riksdagen skulle i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka villkor föreståndare för folkhögskolor i riket skulle kunna erhålla pension af staten. Denna motion blef af statsutskottet afstyrkt och jämväl af båda kamrarna afslagen. Skälen för statsutskottets afstyrkande finnas upptagna i statsutskottets utlåtande n:o 11 mom. 4, och frågans behandling uti Andra Kammaren återfinnes i Andra Kammarens protokollers 4:e band n:o 41 sidan 3. Såväl statsutskottets som kammarens ledamöter yttrade sig mycket välvilligt om dessa skolors verksamhet, om det än fanns en och annan, som mot motionens antagande i den form den förelåg hyste vissa betänkligheter. Jag är dock öfvertygad om att flertalet af Riksdagens ledamöter känner väl till dessa skolors verksamhet samt i likhet med statsutskottet erkänner deras gagnarika arbete i folkupplysningens tjänst, hvarför jag ej anser behöfligt att vidare orda om dessa skolors tillkomst, mål och verksamhet i öfrigt, men efter de välvilliga yttranden, som vid sistliden riksdag fälldes för syftet i min motion, vågar jag återkomma med densamma i en annan mera bestämd form. I likhet med hvad en ledamot på göteborgsbanken förra året yttrade, tror jag, att denna fråga är af den art, att den småningom skall tvinga sig fram, sedan folkhögskolorna nu kämpat sig igenom den första vårbrytningstiden och rörelsens veteraner snart måhända börja troppa af. Det kommer därefter en annan och svårare tid, då entusiasmen kanske icke alltid är så stark, och då man måste se till, att staten stöder verket, på det skolorna fortfarande må kunna verka i en sund och fosterländsk anda. Betryggas ej dessa personers framtid på något sätt, fruktar jag, och detta bör beaktas af hvarje vän till våra folkhögskolor, att om dessa föreståndare efter väl fullgjordt arbete finna, att de ej kunna påräkna

något understöd, så skall det, då detta blir känt, blifva svårt att få dessa platser väl besatta, och huruvida dessa skolor skola kunna verka i den riktning, som redan är påpekad, beror enligt mitt förmenande till stor del på föreståndarnes förmåga och duglighet. Dessa skolor hafva tillkommit och i början delvis upphållits med enskilda bidrag, men att på den vägen äfven kunna anskaffa pensioner, tror jag kommer att stöta på svårigheter, och är det därför jag finner mig nödsakad att i denna mycket behjärtansvärda fråga anhålla om Riksdagens hjälp, och att denna fråga tarfvar en snar lösning, därför talar att våra båda äldsta folkhögskolor, den i Hvilan och den i Önnestad öppnades år 1868 samt hafva således fortgått snart 35 år, och dessa skolors föreståndare äro båda födda 1840, och om jag ej misstager mig, så har den ena sedan skolan öppnades och den andra omkring 30 år varit i skolornas tjänst, och ett uppskof med denna frågas afgörande kan lätt leda därhän, att dessa skolors styrelse och möjligen äfven andra folkhögskolors, om föreståndarne under tiden blefvo oförmögna att längre kunna sköta sina platser, nödgades afskeda dem utan att kunna bereda dem något som helst understöd. Jag har i denna min motion sökt beakta de anmärkningar, som gjordes mot min vid förra riksdagen afgifna motion i detta ärende, särskildt den anmärkning att förslagsställare närmare böra angifva i hvad riktning han önskar utredningen skall företagas. Anhållande om Riksdagens öfverseende därför, att jag redan i år åter upptager min motion, hoppas jag, att Riksdagen för dessa skolors framtida väl skall taga hänsyn till de skäl jag här haft äran anföras och vågar jag därför hemställa

att Riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa och för Riksdagen framlägga utredning om och under hvilka villkor pension må genom bidrag från staten, vederbörande landsting och från de pensionsberättigade själfva kunna beredas sådana föreståndare för folkhögskolor som uppnått 65 års ålder och minst 30 år tjänstgjort som lärare vid folkhögskola eller någon statens läroanstalt.

Stockholm den 26 januari 1903.

F. Barnekow.